

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій,
учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю

16 травня 2018 року

Веде засідання Голова Комітету ТРЕТЬЯКОВ О.Ю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всем добрый день! С тем, что у нас завтра будет достаточно напряженный пленарный день и мне как зам. руководителя фракции, и Максиму Юрьевичу как руководителю фракции нужно уехать на консультации по поводу завтрашнего голосования. Поэтому давайте, просьба, в достаточно такой оперативном режиме пройдем.

Перше питання. Презентація напрацьованою робочою групою питань створення Міністерства України у справах ветеранів. Я два слова введних скажу, что на протяжении последних двух месяцев работала большая группа людей, волонтеров, юристов, участников АТО, ветеранов и наработали достаточно большой... Чего вы смеетесь?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Достаточно большой пласт работы был наработан, работа дальше будет продолжаться. Еще раз говорю, что политическая воля над созданием министерства есть и сейчас послушаем что наработали.

Леся Василенко будет доповідати, "Юридична сотня", громадське об'єднання.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Доброго дня! Леся Василенко, голова громадської організації "Юридична сотня", а також координатор проектного офісу по утворенню міністерства. Сьогодні представляю напрацювання, які були узагальнені командою проектного офісу, команда також з нами тут сьогодні є, це: Олександра Тарасова, яка відповідає за наповнення соціального блоку та

узагальнення по міністерству; Оксана Гаврилюк, яка відповідає за комунікаційну політику щодо міністерства; Юлія Морій, яка відповідає також за юридичний супровід і узагальнення структури міністерства, Вікторія Лавренюк, яка за медичний блок по міністерству відповідає; Віталій Кузьменко, я знаю, що він десь тут, я просто візуально не бачу, є теж, який відповідає за напрям меморіальної роботи у розвитку громадських об'єднань ветеранів; Денис Поданчук та Наталія Козак, які проводять, власне, функціональний аналіз всіх тих, власне, функцій, які сьогодні покладені на центральні органи виконавчої влади, які стосуються забезпечення потреб ветеранів і, власне, які також формують основу і базу для того чим буде займатися Міністерство у справі ветеранів.

Наш проектний офіс склався невипадково, він склався з людей активних, з числа членів робочої групи, яка була утворена при Комітеті у справах ветеранів війни наприкінці березня цього року. І ця робоча група велика була поділена на підгрупи за чотирма напрямками. І, власне кажучи, ті люди яких я зараз представила вони відповідальні за узагальнення інформації яку вам будемо сьогодні представляти.

Такі перші пару слайдів. У вас є також ці презентації роздруковані, тому деякі, я розумію, що є не так багато часу, тому деякі слайди я буду більш швидко проходити.

Перші чотири слайди вони стосуються потреби у цьому міністерстві. Це, власне кажучи, ви бачите соціологію, яка була зібрана Комітетом у справах ветеранів війни. Ну і бачимо ставлення українців до ідеї створення Міністерства у справах ветеранів в Україні. Ну, соціологія відображає лише той стан, який наразі існує в державі, той хаос бюрократичний, де понад 20 органів надають послуги ветеранам, а система пільг вона успадкована з часів Радянського Союзу і більшість цих пільг не діють. У відповідь на це, 27 лютого, завдяки ініціативі Комітету у справах ветеранів була прийнята Постанова про створення міністерства. І, власне, уже, коли почала працювати робоча група, з цього моменту я почну більш детально розказувати. Тобто є

місія цього міністерства. Місія має бути в формуванні єдиної політики держави щодо ветеранів та членів їх сімей. На жаль, на сьогоднішній момент у нас в державі немає єдиного органу, який би задався ціллю формувати політику, формувати державну стратегію щодо ветеранів. Відповідно це питання залишається досить часто поза увагою. А увага, яку приділяють врешті-решт ветеранам, вона є фрагментованою і та система соціальної підтримки вона не є цілісною і не здатна забезпечити всіх потреб. Цілі ж які має виконувати міністерство, цілі які мають стояти перед міністерством, – це забезпечення соціальної підтримки ветеранів та членів їх сімей, забезпечення адаптації до мирного життя, зокрема, ми говоримо тут про працевлаштування, про розвиток підприємницької діяльності, про надання ветеранам можливості для отримання освіти для підвищення їх кваліфікацій. Це ми виносим на перше місце з усієї системи. Хоча так само важливими є, і критичними, є цілі щодо забезпечення якісного медичного обслуговування, щодо політики у сфері пенсійного забезпечення ветеранів, щодо формування позитивного образу ветерана. Відповідно і має бути логічна і послідовна політика державна щодо вшанування пам'яті ветеранів. І в цьому аспекті має бути належним чином розроблена, теж розроблені підходити щодо співпраці державних органів та не державних організацій.

Отримувачами послуг в цьому міністерстві будуть фактично всі ті особи які на сьогоднішній момент передбачені в Законі України "Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту".

Крім того, акцент робиться, остання категорія яку ми додали, це члени сімей ветеранів. На сьогоднішній момент вони отримують уже певні послуги від держави на основі певних бюджетних програм які приймаються. Але знову таки, це не є системний підхід. Але члени сімей ветеранів вони повинні бути враховані в загальній системі надання соціальної підтримки. Це є безпосередньо консультацією і порадою яку нам надали наші міжнародні партнери, зокрема, проектний офіс проводив консультації з робочою групою НАТО по переходу зі статусу військовослужбовця у статус ветерана. І всі

члени, однак, цією робочою групою сказали, що більше уваги в Україні має приділятися членам сімей.

Категорії, які ми виділяємо окремо, які потребуватимуть також особливої уваги, які на сьогоднішній момент теж або не відображені в законі зовсім, або щодо яких не зовсім чіткі програмні підходи є, це сім'ї зниклих безвісті, це добровольці, чий статус досить не визначений, це сім'ї ветеранів, які померли від самогубства, це особи, які перебували в полоні, які піддавалися тортурам, перебуваючи в полоні, також члени сімей таких осіб, ну і волонтери, волонтери, які надавали і надають допомогу нашій армії.

Щодо кількості ветеранів, ми бачимо, що звідси у нас випливає, що це порядку 1 мільйон 400 тисяч осіб. Хоча насправді за даними, які зібрав Комітет у справах ветеранів, це 1 мільйон 600 тисяч осіб. Тобто навіть в цьому аспекті у нас є проблема, що немає однак чіткої статистики щодо кількості ветеранів, яка є в Україні. І це є теж проблема, тому що це свідчить лише про те, що немає єдиного відомства, яке акумулює всю цю статистику і далі працює з цими даними. Бажано, щоб міністерство цим займалося або щоб при міністерстві була інституція науково-дослідна, яка буде займатися обробкою, збором цих даних, їх аналізом і відповідними дослідженнями на тему ветеранів, і покращення їх соціальної підтримки, соціального захисту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додати, що такого плану інститут ветеранів, он существует в Америке, в Канаде, в Англии, в Швеции и практически и практически во всех европейских странах, потому что не понимая что нужно лечить, есть такая целая доктрина в Америке. Доктрина заключается в двух словах, армия, ну скажем так, "война калечит, а министерство лечит", не понимая от чего лечит и что лечит, особенно то, что касается помощи там участникам боевых действий, а этим должен заниматься институт, непонятно как лечит тогда.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Власне кажучи, ця цифра, вона може здаватися не такою великою, 1 мільйон 400, 1 мільйон 600, але насправді це 4 відсотки населення України. Тобто це доволі вагома кількість осіб, якою повинно займатися одне окреме відомство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В Америці 6 по-моему, да?

ВАСИЛЕНКО Л.В. 6 відсотків. Тобто, якщо ми подивимося в пропорції, Україна не набагато відстає по кількості ветеранів в Америці. Я теж погоджуюся з тим, що це на жаль.

Проект структури Міністерства ветеранів, він базувався на тих структурах, які зараз пропонується у ході реформи державної служби, зокрема, бралися до уваги структури, які пропонуються для Міністерства соціальної політики, для Міністерства агрополітики, ті структури, власне, які є офісом реформ державної служби, були затверджені як найбільш якісні.

Ми бачимо, що політичними посадами це буде міністр, це будуть його заступники, відповідно патронатна служба міністра сюди входить, підрозділи, які будуть відповідати за формування політики, вони будуть мати назву директоратів, згідно чинної реформи про держслужби.

Ми бачимо, що робота міністерства буде відбуватися за чотирма напрямками, це обов'язковий напрям стратегічного планування і координації політики та євроінтеграції, знову таки це вимога чинної реформи держслужби. Тобто обов'язково цей директорат має бути або департамент, залежно від структури міністерства, про яке говоримо, у нас це буде директорат, директорам медичного забезпечення окремо, тобто медичний напрям, сюди входить у нас і реабілітація, і психологічний супровід, соціальне забезпечення, підтримка ветеранів це ще один напрям. Ну і останній напрям це вшанування пам'яті, і співробітництво з недержавним сектором, по суті це співпраця як з ветеранськими об'єднаннями так і з громадськими організаціями, так і з приватними організаціями, тобто всіма недержавними структурами. Згідно

нової концепції реформи державної служби, пропонується, щоб був впроваджений департамент реалізації політики. Тобто по суті, якщо директорат розробляє ці політики, то буде окремий департамент, який буде в подальшому поділятися на інші підрозділи, який буде відповідати за те, щоб ці політики реалізовувати. Секретаріат це типова структура секретаріату, вона така є, в принципі, в усіх міністерствах.

Далі нижче ми розглядаємо варіант, що будуть територіальні органи, хоча насправді на сьогоднішній момент це є найбільш проблемним питанням по структурі, яким чином і хто буде імплементувати розроблену політику? У зв'язку з цим, як би, ми обговорювали це з Олександром Юрієвичем, що можливо доцільним буде візити проектного офісу, представників проектного офісу на місцях, зустрічі з органами місцевого самоврядування, також зустрічі з ветеранськими спілками, з громадськими організаціями для того, щоб зрозуміти яким чином на місцях на сьогоднішній момент в різних областях діє система адміністрування пільг. Тому що вона різниться, скажемо так, можуть навіть бути відмінності всередині окремих областей.

БУРБАК М.Ю. Можна зауваження? Державний секретар, він має бути тут.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Але це не політичне призначення просто.

БУРБАК М.Ю. Державний секретар з усієї всієї когорти, єдиний, кого обирають на 5 років.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Там конкурс.

БУРБАК М.Ю. Ви його ставите вниз трішки, а державний секретар по своєму функціоналу і статусу, він як міністр.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Ми його можемо виділити, тоді приймається пропозиція, ми його виділимо окремо, просто що тут це політичні призначення, а державний секретар, у нас все-таки теж є конкурс, це державний службовець, який не назначається, який обирається по конкурсу, тому тут така логіка була. Але приймається, що його треба виділити, однозначно будемо вносити ці правки.

Я зразу скажу, що дуже цікаві коментарі також почути і зауваження, тому що це далеко не кінцевий варіант, це, власне кажучи, сума тих напрацювань і обговорень, які проводилися робочими групами, які проводилися всередині проектного офісу і так далі.

БУРБАК М.Ю. Скільки кількісний склад міністерств?

ВАСИЛЕНКО Л.В. Кількісний склад міністерств потрібно ще визначити, тому що зараз прописується...

БУРБАК М.Ю. Плюс-мінус.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Ні, нема плюс-мінус.

БУРБАК М.Ю. Я просто бачу стільки відділів.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Нема плюс-мінус чесно, скажу вам, що нема плюс-мінус, тому що для цього...

БУРБАК М.Ю. Правильно, я просто дивлюся.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Це по секретаріату. По секретаріату є розуміння.

_____. *(Не чути)*

БУРБАК М.Ю. Та більше, більше. Відділ – це чотири людини, штат.

_____. *(Не чути)*

ВАСИЛЕНКО Л.В. Дивіться... Давайте зараз, щоб без дискусій, наступним етапом буде дійсно прорахунок і кількісного складу, і бюджетів, які під це необхідні. Але це можна буде зробити, наразі у нас Наталія Козак і Денис Поданчук проводять функціональний аналіз по тим конкретним функціям, які все-таки буде перебирати на себе міністерство, і в залежності від цього буде формуватися положення, і в залежності від цього вже будуть формуватися структури відповідних підрозділів.

БУРБАК М.Ю. Я просто дивлюся, я б відділи скоротив впововину, об'єднавши їх функції, скоротив, директоратів стільки не треба, директорати можна це розписати повноваження під кожного заступника і просто його всунути під кожного заступника, тобто це все можна так скоротити, зменшити.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Дивіться, директорами знову ж таки у нас те, що зараз нам сказали з проектного офісу Кабміну, що це є вимога в рамках реформи держслужби, що директорати мають бути і директорами мають відповідати за формування політики. Тому це та структура, від якої ми як би не можемо відкрутитися в силу того, що відбувається. Але ця структура, я вам теж можу сказати, що вона змінюється постійно, тому що постійно змінюються, якісь нюанси нові з'являються в реформі держслужби, яка відбувається. Тому ця структура вже змінювалася багато разів і я не виключаю того, що на той момент, коли дійде до голосування по міністру, що вона буде змінена вже кілька разів. Тим більше, що у вас є зауваження і пропозиції, до яких теж ми готові дослухатися.

БУРБАК М.Ю. І профспілку працівників зразу.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Вимога, за законодавством, щоб у міністерства була профспілка працівників міністерства. Змінюйте закон.

БУРБАК М.Ю. Де таке мати профспілку в міністерстві?

_____. *(Не чути)*

ВАСИЛЕНКО Л.В. Ні, є Громрада окремим органом, який іде.

БУРБАК М.Ю. Громадська рада при міністрі...

ВАСИЛЕНКО Л.В. Ні, ну знову таки однозначно.

БУРБАК М.Ю. Науково-дослідний інститут, що він буде вивчати?

ВАСИЛЕНКО Л.В. По Науково-дослідному інституту, він може бути як всередині структури, як і при міністерстві, як може взагалі може бути окремою структурою.

_____. Нафіга?

ВАСИЛЕНКО Л.В. Ні, почекайте, це не "нафіга", це ви поговорите з Олександром Юрійовичем, тому що це як би тут вимога йшла вже по тому, що у вас має бути...

БУРБАК М.Ю. У вас Міністерство освіти і науки, науково-дослідних інститутів ой.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Добре, давайте назвемо це так, давайте це назвемо не Науково-дослідний інститут, давайте назвемо це Центр досліджень по справам ветеранів. Консультативний центр так як завгодно ви можете його називати, суть в тому, що це орган, який буде проводити дослідження, буде узагальнювати дані.

БУРБАК М.Ю. А от є відділ комунікації.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Ми можемо його назвати абсолютно інакше, будь-як. Це є загальна назва поки що.

БУРБАК М.Ю. Я просто, знаєте, перепрошую, я ж не проти, просто так сходу, от я подивився, я б це порізав на два, менше посад. Просто, якщо ми вводимо нове міністерство, головним аргументом наших опонентів буде розмиті штати, багато штатів, бла-бла, бла-бла, ми всі їх скорочували. Можемо сказати, що у Міністерстві інфраструктури працює 260 людей. Мільйон людей і кожна восьма гривня оперується Міністерством інфраструктури, тобто я це розумію і 260 людей з цим справлялися. Тут я бачу, що можна, якщо ви зробите цю структуру під 50-60 чоловік, оце було б нормально для оперативності прийняття рішень, крапка, не розтягуйте відомства в управління, в відділи. Ми хочемо зробити, щоб рішення приймалося швидко і були миттєво реакції, от поки це все буде проходити, це буде два місяці, а нам треба, щоб це швиденько робилося. Кожен заступник бере під себе директорат.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Так і є.

БУРБАК М.Ю. Перший заступник міністра, тире, керівник директорат, я не знаю, як там посада, зразу ставите, оце їх суміщаєте, потім кожному даєте в управління, отак це малюється штатка, а потім кожному даєте, юридичний відділ фінанси, це вже структура. Потім розписуєте під них юридичний відділ,

половину цих відділів можна об'єднати і тоді це нормально, на 50-60 людей штатних одиниць можемо вийти. Профспілки не треба, науково-дослідний інститут не треба,

ВАСИЛЕНКО Л.В. Знов-таки це ж...

БУРБАК М.Ю. ... на аутсорсінгу візьмете, а громадська рада – це консультативний орган при міністрі, це його повноваження, він має право набирати, а може не набирати.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Дивіться, ми ж там винесли це вниз.

БУРБАК М.Ю. Він тут має, громада ради має бути тут.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Була там, ми винесли це вниз як функціональні структури, які можуть бути, які можуть не бути. Тобто тут є теж своя логіка, просто да, о'кей, із зауваженнями згодні.

З тим, щоб максимально оптимізувати склад міністерства і також його кількісний склад з цим однозначно теж погоджуємося.

Так, добре, переходимо далі, про структуру. Тут більш детально про директорати, їх місії, сфери політики, якими вони будуть займатися, які будуть розвиватися.

БУРБАК М.Ю. Це вже міністр буде визначати.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Да. Так само основні завдання по політиці тут більш детально по директоратах розписано, ну і тут на експертні групи, це такі більш базові речі. Тобто директорат стратегічного планування, чим буде займатися.

БУРБАК М.Ю. Далі.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Далі давайте. По реабілітації тут так само, це на більш детальне визначення.

БУРБАК М.Ю. Ви вже пішли в суто їх повноваження.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Да, більше того, ми вже навіть визначилися з органами, медичними установами, які можна було б в першу чергу перевести. Вам чи вам?

БУРБАК М.Ю. Ні, взагалі навіщо міністерству перейматися медичними установами? Забудьте: воно вам не потрібно 100 відсотків, от сто відсотків. Ви маєте сферу, це розробка політики впровадження в життя у сфері.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Первое. Есть несколько видов министерств. Первое министерство координирующее, которое не занимается ничем, а просто говорит: делай то или то. В таком случае создание министерства вообще не нужно, достаточно просто назначить координирующего вице-преьера и сегодня так оно и есть, и эта ситуация невзлетаемая. Почему говорится о госпиталях, ветеранских госпиталях?

Сегодня существует конфликт интересов, когда ветераны лечатся в госпиталях Министерства обороны, то возникает вопрос: "Кого ложить: действующего военного или ветерана?". И этот конфликт постоянно есть. Как это функционируют в Америке? В Америке ветеранские госпиталя обслуживают ветеранов в случае военных действий и дальше каких-либо увеличение количества военных, которые где-то воюют, все ветеранские госпиталя переходят в распоряжение Министерства обороны. Поэтому принцип существует следующий дальше. Карточка ветерана, вернее того солдата, который служит, она после того, когда человек отслужил, передается дальше в Министерство ветеранов, где описано где он служил, какие у него

есть болезни, все полностью его хронологию и дальше по этой карточке его лечат уже в ветеранских госпиталях. На сегодняшний момент существует проблематика следующая, очень многие организации, европейские и мировые, украинский бизнес готовы помогать и делать серьезные госпитали. Но есть одна проблема, с кем разговаривать и кому этот дальше госпиталь будет принадлежать? Я обратился к Президенту с первым же предложением, Петр Алексеевич, когда будет создано Министерство ветеранов, отдайте "Феофанию" для ветеранов и это будет с вашей стороны хороший правильный жест. Не знаю, услышит он меня или не услышит, но это было предложено. Я сейчас не хочу комментировать, давайте судить по делу.

БУРБАК М.Ю. У меня единственный, Александр Юрьевич, вопрос в следующем. Мы все идем по реформе медицины в страховую медицину – раз. В страховой медицине у нас будет вот военная страховка, она так и есть, они все застрахованы – раз, и есть по инвалидности, это все есть. Правильно? И будут страховать. То зачем вам в структуре министерство, брать себе обузу, заниматься медициной, если у вас будет просто деньги, которые у каждого есть по страховке, они должны лечиться по страховкам Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Страховая медицина есть во всем мире и в Америке все основано на страховой медицине, при этом это не мешает тому, что существуют ветеранские госпитали также как и в Канаде, и сейчас Китай заявил в марте месяце, что он делает такую же концепцию как и американское Министерство ветеранов. Точно также страховка будет выделяться, у ветеранов будет выбор, он может лечиться или в профильном своем ведомстве, или может лечится где он захочет. Но профильное ведомство, поскольку там будут врачи специализироваться, многие будут специалисты именно на поствоенных синдромах, на ситуациях, когда люди понимают, что происходит с бойцом, то ли он служил в артиллерии, то ли он служил в танковых войсках, то ли он был

десантником, у каждого из них существует, так званая, психологическая травма и поэтому в этом и специфика.

Следующее. Мы были с Глебом в американском госпитале в Вашингтоне, у них даже разделена ситуация, что военнослужащая женщина не находится в одной территории с военнослужащим мужчиной, потому что возникает у одного и у второго человека, стесняюсь, комплекс, стесняются. Эту концепцию взяли тоже с американского Министерства ветеранов и их люди, которые в этом многие разбираются, они сами предложили эту модель.

Теперь касаемо института. Институт возник после того, когда мы проводили конференцию. Практически во всех странах, в независимости, например, в Англии нет Министерства ветеранов, но там есть Служба ветеранов, которая подчинена Министерству обороны. Но во всех странах европейских есть этот институт, чтобы вы понимали, это не институт в понимании нашем Шевченко, это порядка 20 людей, которые общаются в то или иное ведомство. Например, там я не знаю, в этом случае там, в Шевченко или в другие профильные эти самые... и аккумулируют у себя всю базу, которую они нарабатывают, и обрабатывают ее дальше внося предложение в министерство, как правильно поступают в той или иной ситуации. Это не институт, чтобы еще раз подчеркиваю, это не КПИ, это не Шевченковский университет. Это не то количество, это не собирается никто преподавать, это просто название, это можно назвать не институт, а...

ВАСИЛЕНКО Л.В. Центр.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Центр, который досліджує ту или иную проблематику. Но, поскольку в наших вузах этого нет и отдельно вводить кафедру, которая при вузах будет досліджувати проблему ветеранов, в том числе и суицидные проблемы, и психологические проблемы. Это действительно не нужно, то этот, скажем так, центр он будет заказывать и далее, еще раз повторяюсь, и обрабатывать полученные материалы. Так оно существует но, объективно, так

оно существует, еще раз, так оно существует правда во всем мире при этом, как правило, эти институты живут за гранты. И была долгая дискуссия, это должен быть государственный или, например, частный институт? Но все... и какой уровень доверия, к тому, что публикуют. Например, заявил там некий Третьяков, что у нас там порядка тысячи суицидов. Но эта цифра она приблизительная институт должен этим заниматься и дальше этот институт дает отчет специальный, есть в мировой практике специальные издание, которые это все исследуют.

БУРБАК М.Ю. Александр Юрьевич, я за – не вопрос. Просто позиция какая? За чем этим всем обрастать, это легче брать на аутсорсинге, те же самые институты иметь финансирование на заказ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Юрьевич, абсолютно так и будет.

БУРБАК М.Ю. И тоже самое по госпиталям: не залазьте в эту рутину, потому что это все и погубит. Понимаешь, это берешь доктора, вот это все: закупка лекарств бла-бла и ты в этом потонул.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите, смотрите... нет, мы не можем формировать только политику, мы должны... еще раз говорю, доктрина основная: армия калечит, министерство лечит. Если мы будем формировать только политику, то другое министерство никогда не будет его выполнять.

БУРБАК М.Ю. Скажите, пожалуйста, а что делать с ведомственными госпиталями. Например, СБУ, МВС?

Вот они... (*Шум у залі*) Это все дублирование.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я считаю, например, как раз ведомственных госпиталей, СБУ и всех остальных быть не должно, так же... (*Шум у залі*) ...

так же, как ведомственные железнодорожников. Это не ведомственный госпиталь СБУ, это ведомственный госпиталь ветеранов, в котором лечатся все.

БУРБАК М.Ю. Александр Юрьевич, дорогой вы мой! Перед вами сидит человек, который угробил ведомственную железнодорожную медицину. И чему закончилось? Больше никто в ведомства не хотел отдавать.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите, еще раз, не путайте! Это не ведомственная железнодорожников, это ветеранов, которые будут лечиться. И СБУ, и МВД, и ЗСУ... *(Шум у залі)*

ВАСИЛЕНКО Л.В. Ні-ні! Чекайте! Можна просто запитання: а чого буде дублювання? Ну, ЗСУ – госпіталі Міністерства оборони, в них діючі військовослужбовці лікуються.

БУРБАК М.Ю. Так правильно! Так воно ж зараз працює, правильно? *(Шум у залі)*

ВАСИЛЕНКО Л.В. Так це інше! Це – різні системи. Почекайте!..

БУРБАК М.Ю. Ні-ні, стоп! Ви ще створюєте, ви створюєте паралельну структуру, яка буде потім дублювати. Тому що ветеран, який пройшов і став ветераном АТО, він може право вибирати. Якщо він був у Нацгвардії, якщо він був в СБУ або в ЗСУ, я хочу бути у госпіталі ветеранському або хочу у ведомственному госпіталі...

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. А не буде ведомственных.

БУРБАК М.Ю. А якщо вони залишаться?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нет, смотрите!

(Загальна дискусія)

Смотрите Максим Юрьевич, мы говорим о том, что мы должны... Смотрите, мы не можем озиаться на то, что сегодня есть, при этом остановить движение вперед и сказать, пока там не ликвидируют, мы здесь ничего не сделаем.

Вопрос достаточно связанный. Я не думаю, что Министерству обороны нужны... или, там, СБУ нужны ведомственные госпиталя.

БУРБАК М.Ю. Не отдадут вам ничего!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите, это вопрос касается самого человека, а не построения системы. Когда говорят, что меняют Конституцию под какого-то Президента, то Конституция меняется не под Президента, а под страну. Поэтому вопрос "отдадут – не отдадут"...

Модель выбрана та, которая реально показала успех в Америке. И если они проиграли ситуацию Вьетнамской войны, и небоевые потери... Если боевых потерь там было порядка 65 тысяч или 60 тысяч, а небоевых потерь за 60 процентов – это порядка 47 тысяч, то... и они проиграли в Америке ситуацию постфактум вьетнамской войны, то они выиграли ситуацию в Иранской войне, где был контингент, порядка миллиона человек воевало в Иране, и количество потерь небоевых значительно меньше, и система функционирует.

Следующее, почему так взято? Американцам, например, мы говорим про Америку, Канаду, они говорят: "Вопросов нет. Мы готовы свои профильные... Вот будет у вас профильный госпиталь – мы готовы со своего профильного госпиталя прислать специалистов в ваш профильный госпиталь, обучить их. Мы готовы поставлять технику. Мы готовы поставлять оборудование. Мы готовы помогать во многом вам, чтобы это было". Но они

не готовы поставлять технику в госпитали ЗСУ, объясню почему, или в госпиталь СБУ, объясню почему, потому что вся гуманитарная помощь должна идти не в военные ведомства. Само понятие гуманитарной помощи не может быть отправлено военному ведомству.

БУРБАК М.Ю. Олександр Юрійович, я ж погоджуюсь. Просто я дивлюся на цю систему і коли майбутній міністр, я йому співчуваю, чесно кажучи, побачить це все у себе, скаже: навіщо це мені треба? Я маю вирішувати оперативні справи ветеранські і реагувати на виклики сьогодення, а ви мені нагрузили повною рутинною, не потрібною нікому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отвечаю: если майбутній міністр скаже: навіщо мені потрібно, значить, він не буде міністром.

БУРБАК М.Ю. Тоді я йому двічі співчуття.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Упростим ситуацію, потому что и цель всего, что было сделано и было проведена какая работа, чтобы дальнейший министр воплотил в действие то, что здесь сделано, здесь нет того, что невозможно. Количество сегодняшнее ветеранских госпиталей, которые лежат и которые просто не о чем, в Украине огромное. Мы не говорим, что таких госпиталей должно быть в каждой области. На сегодняшний момент, если брать Америку, их не должно быть, они должны быть крестом условно – восток, север, запад и Киев, да. Если брать тот же очень большой госпиталь в Вашингтоне, да, Глеб, который ветеранский, то у них привязка не территориальная, а по количеству участников боевых действий. Например, самое большое количество, вот Женя тоже подтвердит там, Женя подтвердит, что самое большое количество участников боевых действий – это в Техасе, там находится все военные базы, вот там госпиталей больше. А в какой-нибудь там

Небраске, условно, там Небраска, там нет, так устроена система, и мы предлагаем такую же систему.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Власне, у нас тут як би відображені якраз 7 госпіталів по регіонам і тут включені ті області, в яких найбільша концентрація ветеранів на сьогоднішній момент.

Можливо, якраз іти тим способом, я вже вам казала, що це ті госпіталі, які потребують найменшої кількості інвестицій для того, щоб їх привести в нормальний стан, і щоб вони були повноцінними медичними центрами. *(Шум у залі)*

Це як пропозиція, яка може бути на сьогоднішній момент розглянута. *(Шум у залі)* Хорошо.

Далі ми пропускаємо щодо формування державної політики, ви переглянете. Це саме стосується директорату соціального забезпечення підтримки ветеранів, тут так само розглянуті політики, якими будуть займатися експерти цього директорату.

Далі: вшанування пам'яті співробітництва з недержавним сектором. Так само ви бачите на екрані, ну і в себе в презентаціях напрями, якими будуть займатися і експертні групи, які будуть при цьому директораті. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...они заботятся о своих погибших, их могилах.

БУРБАК М.Ю. Та я ж не против.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нет, я не тебе. То, что я на тебя смотрю, это не персонифицировано.

ВАСИЛЕНКО Л.В. За проханням як би народних депутатів ми проходимо ці слайди трохи швидше, тому що тут дуже багато інформації, з якою легше ознайомлюватися з презентаціями самих і зосереджуємося на

тому, де можна як би прокоментувати, від чого буде залежати і, власне, ті попередні сайти.

Департамент реалізації політик. Тут називається поки що все, відділ, це як умовна назва, це не значить, що це буде відділ як структурний підрозділ з відповідною кількістю штатних працівників, це стільки-то буде штатних працівників під кожний напрям, це питання. Це як би умовна назва зараз. Але по суті Департамент реалізації політик він поділяється за всіма тими напрямками, в яких політика буде розроблятися даним міністерством.

Це є слайд, який ви, напевне, краще побачите в себе в надрукованих матеріалах, на екрані він не дуже гарно відображається, але це по суті орієнтовні строки щодо утворення міністерства.

Якщо ми говоримо про те, що воно має запрацювати на повну катушку з 1 січня 2019 року, то, власне, Подання Прем'єр-міністра до Верховної Ради кандидатури на посаду міністра має бути зроблене до 5 червня. Да? Тому що у нас 5 червня це одні з останніх сесійних тижнів, коли ви можете проголосувати.

БУРБАК М.Ю. А як можна подати кандидатуру, не створивши міністерство? Мені цікаво.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Тому що саме міністр після того, як він призначається, він протягом трьох днів має піти і зареєструвати міністерство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Это чисто юридически... *(Шум у залі)*

ВАСИЛЕНКО Л.В. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, он должен пойти и зарегистрировать от... Это доказательство.

ВАСИЛЕНКО Л.В. В нього є три дні на те, щоб піти, зареєструвати міністерство. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я в шоке. Еще раз, то что видите, я прошу прощения, то что вы видите табличку временную – это никакое не аматорство, а это законодательство Украины. И именно министр должен пойти, зарегистрировать в свое министерство.

_____. ...у нас міністерство де-факто є, де-юре ще нема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. І той міністр, якого там, умовно...

ВАСИЛЕНКО Л.В. ...голосує Верховна Рада, дає подання Кабміну...
Верховна Рада... він іде, да...

_____. Да, він іде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. И он идет дальше.. створюють міністерство.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Протягом 3 днів в Мін'юсті зареєструє, і тоді створюється...

БУРБАК М.Ю. Він он півроку говорить: "У мене нема грошей, в мене нема рейсів, в мене нема бухгалтера..."

ВАСИЛЕНКО Л.В. Ні-ні, тут от... дивіться, дивіться.

БУРБАК М.Ю. Я вам кажу, як воно буде. Півроку нас будуть мучити, що ви створили нове міністерство, яке нічим не займається.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Максим Юрійович, тому отут от є нижня така строчка графи. *(Шум у залі)* Це потрібно, дивіться. Але ви ще повинні, що ви повинні зробити як народні депутати, подати законопроект щодо внесення змін до Державного бюджету 2018 року, і це ви можете зробити з 6 червня по 18 червня. Для того, щоб міністр вам не розказував, що в нього немає грошей.

БУРБАК М.Ю. Я ж реаліст, ви мені показуєте це, я – реаліст.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите... смотрите, дело в том, что есть процедурные...

ВАСИЛЕНКО Л.В. Все ідеально, розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп, есть процедурные вещи и есть конкурсы, которые объявляются там за 30 дней, потом результаты конкурсов, потом еще по два месяца спецпроверки проходит. Реально это министерство может заработать с января месяца, но почему сейчас... может заработать, но почему сейчас нужно говорить о министре? Потому что этот министр должен дальше планировать бюджет. И когда парламент будет принимать бюджет, он должен принимать уже с новым министерством.

Если будет принят бюджет, а потом будет министр, то это точно уже невзлетаемая конструкция.

БУРБАК М.Ю. Бюджет, он подразумевает Минфин. Вот любой департамент, это нарисовать по структуре, бюджет 10 хвилин делает.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто нужно сейчас выехать на 15 минут.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Так дивіться, я думаю, що ми вже закінчуємо насправді. Давайте...

_____. *(Не чути)*

ВАСИЛЕНКО Л.В. А, вам треба... О'кей, добре, не питання. У нас багато слайдів, які ви пропустили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Извините, у меня предложение следующее: чтобы комитет это взял до відома, данную презентацию, рекомендовал Кабинету Министров рассмотреть данную структуру. Наверняка будет фідбек еще обратно от Кабинета Министров. Мы должны это обговорить достаточно в широком круге. И после заседания комитета, с позволения всего комитета, мы эту презентацию вывесим на сайте комитета. Дальше это будет обсуждение, дискуссия. И где-то в конце мая провести еще одно заседание более системное. Кроме этого просил бы секретариат, чтобы во все фракции, всем руководителям фракций, вернее во все секретариаты фракций была разослана эта презентация, чтобы мы опять таки в комитете собрали предложения еще там может быть от фракций, от депутатов и попробовали это все уже систематизировать и провести в конце мая еще один комитет на эту тему. Как насчет предложения?

БУРБАК М.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кто за такое предложение?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну в начале, в конце мая – в начале июня. Ну, через две недели условно.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, согласен.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приняли решение такое, да? Формулировка законная такая может быть?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Формулировка которую я сказал.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо. Спасибо.

_____. Ми приймаємо це до відома і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. И отправляем в Кабинет Министров, чтобы он дальше рассмотрел, мы рекомендуем данную структуру.

_____. А можна з цим вже працювати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Да. Конечно. Конечно.

ШУХЕВИЧ Ю.Р. Пані Леся!

ВАСИЛЕНКО Л.В. Так.

ШУХЕВИЧ Ю.Р. По-перше, хочу вам подякувати, бо щиро кажучи, то, що ви за місяць зробили, якби то Кабінет Міністрів розробляв то до кінця каденції цієї Верховної Ради точно би не було. Ну, то я, знаєте, вам як комплімент – не комплімент, але дійсноможно подякувати, треба подякувати. І сказати, що за рекордний час були ці напрацювання по міністерству.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Я вам насправді теж дуже вдячна. Я вдячна за можливість презентувати ці напрацювання. Вони є неостаточними, не фінальними, я дуже маю на це наголосити. І я би була дуже вдячна, якщо ви можете не лише розповсюджувати цю інформацію, а якщо у вас буде нагода повернутися з фідбеком, з коментарями, зауваженнями. Ну, тому що це... Насправді те, що ви бачите це вже є колективний труд, це не є там труд однієї, чи навіть 5 людей, це дуже багато людей долучилися до того, щоб ця презентація могла мати місце тут сьогодні. І тут враховані і думки, і потреби, і інтереси різних груп ветеранських.

ШУХЕВИЧ Ю.Р. Пані Лесю, в Кабміні також труд багатьох людей, але безрезультатний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я підтримую пана Юрія. Всем спасибо. Но, смотрите, на самом деле все, кто работали по этой проблематике дальше только все начнется. То есть это только и дальше все начнется, сейчас мы увидим ситуацию во фракциях, сейчас мы увидим достаточно много комментариев, мы увидим комментарии Кабинета Министров к этому. И они будут наверное, где-то будут тоже в чем-то правы. То есть, мы ж не говорим, что все сделано оптимально. То есть дальше работа только будет. Но в чем абсолютно пан Юрий прав, если бы эта работа не была сделана и обсуждать

бы нечего было. То есть говорились бы просто какие-то общие слова, что где-то корабли бороздят просторы Вселенной и на этом все закончилось бы. Поэтому большое спасибо, но работа дальше продолжается.

Я, с вашего позволения, могу передать дальше Максиму Юрьевичу вести комитет? Нет. *(Не чути)* Я подпишу потом решение. Там два наших закона.....

ШУХЕВИЧ Ю.Р. Пан Олександр, а ви ще...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я повернусь, я обіцяю.

Веде засідання Перший заступник голови Комітету БУРБАК М.Ю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, що, колеги, давайте наступний законопроект. Пані Наталя, 8293. Пані Наталя, давайте, будь ласка.

(?) ШАМБІР Н.В. Так, законопроект 8293, автори члени нашого комітету. Пропонується внести зміни до 19 законів і мета яких це надати учасникам заходів, які здійснюються після закінчення АТО користуватися всіма цими соціальними гарантіями, які передбачені для учасників АТО.

Одночасно в цих 19 законах іще не до всіх внесені зміни в частині термінології "особа з інвалідністю". Тому ми об'єднали, вносимо і в цій частині.

Є в нас іще два законопроекти, які ми вже подали, в тих законопроектах ще будуть деякі закони, де буде та ж сама тема, продовження АТО і заходи.

Стосовно зауважень, пропозицій, якій надійшли від Міноборони, щодо внесення змін до Податкового кодексу, ми тільки за, але згідно Регламенту, до Податкового кодексу треба вносити зміни окремим законом, це по-перше. А по-друге, вже вчора на Верховній Раді розглядався законопроект 8349 і 8350 про внесення змін до Податкового кодексу. Він, на жаль, не був включений до порядку денного. Але, я думаю, що робота буде продовжуватися і в будь-

якому разі комітет держиться на контролі, і ми підключимося до цієї теми, тому що там треба вносити зміни це однозначно.

Ну все, науково-експертне підтримує, вони роблять зауваження, що треба вилучити пропозиції щодо зміни "інваліди" на "особи з інвалідністю". Але це не є те критичне зауваження, ми спеціально об'єднали. Чому об'єднали? Тому що є такі моменти, коли в одному реченні вносяться зміни і стосовно заходів, і стосовно особи з інвалідністю. Як розпізнати ці два закони, як потім їх накласти, котрий з них перший прийметься, котрий другий, тому ми внесли просто комплексний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, дякую нам.

Будь ласка, прошу проголосувати. Хто – за? Це суто технічний законопроект, треба його приймати.

Дякую. Одноголосно.

Наступний законопроект 3815-д.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. В цілому давайте.

(?) ШАМБІР Н.В. Це друге читання. Теж автори були члени нашого комітету і, там,, Яніцький.

Основна мета цього законопроекту в Законі про жертви нацистських переслідувань, є категорія осіб, які до 2006 року були в статусі осіб з інвалідністю внаслідок війни і учасники бойових дій. На сьогодні для учасників бойових дій і осіб з інвалідністю залишені такі пільги, як пільги на проїзд, це по-перше, а по-друге, всі пільги надаються без врахування доходу. Саме цю норму ми хочемо відновити для дітей, які були в концтаборах до 14 років, це інваліди війни на сьогоднішній день, і з 14-и до 18 років учасники бойових дій.

Наступна норма це внести зміни до Закону про жертви політичних репресій і надати можливість користуватися пільгами, передбаченими для учасників бойових дій тим особам, які зазнали політичних репресій і відбували покарання в тюрмах або в психлікарнях за їх вибором.

В основному у нас по поправках, якщо є в когось якісь зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, є зауваження по поправкам, пропозиції?

Будь ласка, як Мінсоцполітики?

Мінфін?

(?) СІЗИК С.О. Ми хочемо звернути увагу, що це розширення є контингенту так і по деяким категоріям розміру, тому позиція така, що звичайно що він не відповідає вимогам, оскільки розширює, збільшує видатки державного бюджету на даний момент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми їх передбачимо в проекті бюджету на наступний рік, правильно?

(?) ШАМБІР Н.В. Максим Юрійович, можна я додам?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

(?) ШАМБІР Н.В. Справа в тому, що можливо десь на початку цього року чи в кінці того і на початку цього року ми провели ряд зустрічей із представниками Мінфіну. Був у нас Діденко Сергій Олексійович за дорученням міністра, два: наш керівник і ваш керівник. Тому ми перейшли... 17 законопроектів узгодили, на які Мінфін дав добро на їх проходження, ну так скажемо. Один з них, оце він.

_____. (Не чути)

(?) ШАМБІР Н.В. Я ж не розумію офіційну позицію. У нас теж була офіційна позиція, це було на широкому рівні проведена нарада, ми все обговорили. Тому ми сподіваємося на послідовну позицію Мінфіну.

Може Мінсоцполітики чуть-чуть пояснило.

(?) КРЕНТОВСЬКА О.П. Шановні народні депутати, шановні присутні! Я хочу поінформувати про стан реалізації, передбаченої Законом про Державний бюджет на 2018 рік програми. Я думаю, що проблема всім відома і Міністерство соціальної політики в минулому році поставило за мету реалізувати цю програму, бюджетну програму з надання послуг психологічної реабілітації учасникам АТО на новій основі, якісній основі. Тому що попередній механізм реалізації не передбачав жодних вимог до надавачів послуг, тобто не було системи контролю якості і фактично все зводилось до санаторно-курортного лікування. Я думаю, що це проблема відома.

Міністерством було, ось колеги мої сидять по праву руку, розроблений такий нормативний акт, який затверджений 27 грудня 17-го року, це порядок проведення психологічної реабілітації учасників АТО, спільно якраз з науково-дослідними інститутами, сфери медицини. І на виконання цієї постанови було затверджено, уже сьогодні три накази заюстовано в Міністерстві юстиції, які дають змогу розпочинати запровадження цієї програми. По-перше, було встановлено вимоги до суб'єктів надання послуг із психологічної реабілітації. Цими основними вимогами є кадрова вимога, тобто людина має бути підготовлена.

Друга вимога – це звичайно умови надання безпосередньо самої послуги, щоб вони відповідали змісту послуги з психологічної реабілітації. І третє, було затверджено примірний договір про надання послуг, тобто послуги будуть надаватись адресно з використанням трьохстороннього договору: людина, надавач послуги і орган соціального захисту населення. І затвердим ми також граничну ціну послуг з психологічної реабілітації. Фактично

сьогодні уже органи соціального захисту населення розпочали роботу з відбору цих суб'єктів надавачів. Звичайно ми розуміємо, що цей процес теж буде мати певні широковатості на своєму початку. Але сам механізм правильний, він апробований на інших послугах: людина, надавач послуг і контроль з боку органів соціального захисту населення. Говорити, що у нас в країні немає психологів не можна сказати, кількість випускників, кількість осіб, що стоять сьогодні на обліку як безробітні з вищою освітою – психолог зашкалює, навпаки людям немає де працевлаштуватись. Потім можна запроваджувати підвищення кваліфікації системи, тому що тут є специфіка, але коли в людині є базова вища освіта працювати вже з нею набагато буде легше.

І таким чином у нас залишилось ще два документи, які слід затвердити також наказом Міністерства соціальної політики, це форма документів з організації психологічної реабілітації учасників АТО, над якою буде працювати суб'єкт надання послуг. Ми передбачаємо, що постараємося до кінця місяця вже затвердити і це буде узгоджено якраз з завершенням роботи органів соціального захисту на місцях по створенню цього реєстру надавачів. Ну поки що це те, що стосується безпосередньо цієї бюджетної програми, яка пробуксовувала останній рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона пробуксовувала, тому що, чесно кажучи, не було кваліфікованих спеціалістів щодо реабілітації психологічної.

(?) КРЕНТОВСЬКА О.П. Вони були, але вони не були вмонтовані в певні структури, ми сьогодні говоримо сьогодні про ринок надання послуг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хто на ринку?

(?) КРЕНТОВСЬКА О.П. На ринку є і Центр надання психологічних послуг, є ті ж самі санаторно-курортні заклади, але до них висуваються

вимоги. Якщо вони хочуть створити певне відділення, надавати ці послуги, вони це створять, але це не буде на засадах там незрозумілих, це буде чітка вимога, яка людина надає цю послугу, яка в неї повинна бути професійна підготовка, як вона повинна працювати, там іде індивідуальний підхід із створенням програми реабілітації, тобто це все має бути задокументовано, це теж професійна робота і вона має надаватися у спосіб, визначений законодавством.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хто буде їх робити відбір, кваліфікувати?

(?) КРЕНТОВСЬКА О.П. Передбачається, що відбір надавачів, суб'єктів, що будуть надавати, це не відбір, це буде реєстрація, це фактично буде вільний доступ і перевірка у відповідності цим вимогам, які затверджує законодавство. Тобто якщо вони підтверджують, що там є фахівці, надають документи з підготовки цих фахівців, вони вносяться як би в цей відбір. Ми децентралізували, щоб це не було незрозуміло як, десь, когось допустили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я просто переживаю, щоб це не було просто черговим "освоєнням" грошових потоків...

(?) КРЕНТОВСЬКА О.П. Не буде. Принаймні тут є чітка система контролю, там мають бути фахівці, там мають залишитися документація, ми по трьохсторонньому договору будемо вимагати звіт за кожну людину, щоб цей звіт залишався в органах соціального захисту населення, як людина пройшла психологічну реабілітацію, які послуги, в яких людині годинах їй були надані. По великому рахунку ми цей механізм апробували на інших програмах. Саме такий контроль дає тристоронній договір, коли є три сторони і орган соцзахисту як контролер. Тому сподіваємось, що все буде добре, хоча ринок звичайно буде розвиватися тоді, коли ринок запрацює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, є запитання?
Я пропоную взяти до відома. Хто – за?
Щиро вдячний вам.